

Sorundanet Nynäshamns kommunparti

Kommunstyrelsen
Nynäshamns kommun

Västerby 2021-11-15

Särskilt yttrande Inriktningsbeslut fortsatt planarbete Förtennaren 2 (Binomen)

Bakgrund

Den fristående Montessoriskolan Binomen ligger på fastigheten Förtennaren 2 i Vansta industriområde. Binomen drivs av den ideella föreningen Barnens Bästa och har 43 elever från F (förskoleklass) till och med årskurs 3 samt fritidshem. Skolan, som har funnits sedan 2002, har haft ett tidsbegränsat bygglov som löpt ut och fastigheten är planlagd för industriändamål. Kommunstyrelsen beslutade den 2019-12-12 (§ 356/19) följande:

1. Verkställa kommunstyrelsens beslut den 21 november 2018 § 265 genom att uppdra till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att i samråd med berörd fastighetsägare initiera ett planuppdrag på fastigheten Förtennaren 2, **där syftet med detaljplanen är att medge skolverksamhet inom fastigheten** (vår fetstil).
2. Uppkomna detaljplanekostnader ska belasta kommunstyrelsens planeringsavdelning istället för fastighetsägaren, i likhet med tidigare beslut den 21 november 2018 § 265.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade om planuppdrag i mars 2020.

I stället för att hantera uppdraget enligt kommunstyrelsens beslut den 21 november 2018 § 265, det vill säga att **syftet med detaljplanen är att medge skolverksamhet inom fastigheten** har ett antal utredningar initierats som innehåller faktafel. Till exempel har detaljplanerna S 188, 711 och 812 som gränsar till berörd detaljplan inte beaktats i alla utredningar, trots att dessa detaljplaner är fastställda och har vunnit laga kraft. S i S 188 står för Stadsplan. Detaljplanerna 711 och 812 har mycket långtgående begränsningar i planbestämmelserna enligt följande:

- m 1: **Verksamheten får inte vara störande för omgivningen.** Störande buller är det som överstiger 55 Db inomhus och 65 Db vid uteplats.
- m 2: Åtgärder till skydd av grundvattnet kan erfordras, se planbeskrivningen.

Sorundanet Nynäshamns
kommunparti

Västerby byväg 1, 137 94 NORRA SORUNDA
Tel 0708-92 17 50, kontakt@sorundanet.se

Våren 2021 har följande utredningar genomförts:

- barnkonsekvensanalys
- dagvattenutredning
- riskutredning
- trafikutredning
- bullerutredning.

Utredningarna kommer fram till att det finns flera hinder för att platsen ska anses lämplig och utredningarna föreslår också åtgärder för att undanröja hindren. Vi anser att utredningarna är bristfälliga, eftersom de innehåller faktafel och inte har beaktat detaljplanerna 711 och 812. Vissa av utredningarna har identifierat problem som föreslås lösas av fastighetsägaren, trots att dessa problem är vår kommuns lagstadgade ansvar och det redan framgår av detaljplanerna 711 och 812 hur dessa problem ska lösas.

Förvaltningens ena förslag till beslut är att:

1. Kommunstyrelsen beslutar att planområdet utökas för att möjliggöra de åtgärder som krävs för att säkerställa lämpligheten samt att budgetera drygt 700 000 kronor för fortsatt planarbete.

Vi anser att det är en helt **felaktig slutsats** att planområdet ska behöva utökas.

Barnkonsekvensanalysen

En av utredningarna som har gjorts är en Barnkonsekvensanalys. I utredningen skrivs ett helt stycke som framför allt handlar om förskolan under rubriken "Lämplighetsbedömning" (s. 13). I stycket hänvisas också till en forskningsrapport om förskolebarn. Detta är **inte är tillämpligt på Binomen som endast är skola**. Dessutom finns det **inga sådana rekommendationer om antal kvadratmeter friyta per barn**, som Barnkonsekvensanalysen hänvisar till. Sådana rekommendationer saknas både för förskolan grundskolan i Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta¹ för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.² I "Konsekvensutredningen för Boverkets allmänna råd³ förklarar Boverket detta: "Boverket har med beaktande av de allmänna rådets karaktär, **beslutat att inte rekommendera några ytkrav** (vår fetstil). Detta eftersom de allmänna råden ska ange en möjlig väg för att uppfylla lagens krav och ett specifikt ytkrav inte ger utrymme för alternativa tillvägagångssätt. Vidare bedömer Boverket att ett ytkrav i de allmänna råden minskar möjligheterna för kommunerna att använda sig av flexibla lösningar som är anpassade efter de lokala förutsättningar." (s. 12).

Det är också viktigt att känna till att eleverna mycket ofta under överinseende av skolans medarbetare utnyttjar skogen bakom skolan för lek och pedagogiska aktiviteter. Skogen nås genom en grind från baksidan.

Det finns alltså **ingen anledning till att detaljplaneområdet behöver utökas** för att Binomen skulle vara tvungen att köpa in extra mark för att få en tillräcklig stor skolgård för eleverna.

¹ Boverkets definition av friyta: "Med friyta avses i det allmänna rådet den yta som barnen och eleverna har tillgång till och kan använda på egen hand vid sin utevistelse." (s. 11).

² <https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/forfattningssamling/gallande/fri---bfs-20151/>

³ "Konsekvensutredning för Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet":

<https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/forfattningssamling/gallande/fri---bfs-20151/>

I Barnkonsekvensanalysen hänvisas till metoder som har vägletts av Trafikverkets modell för barnkonsekvensanalyser (Trafikverket, 2004) samt Göteborgs stads modell för barnkonsekvensanalyser (Göteborgs stad, 2019). Detta var före FN:s barnkonvention blev lag i Sverige 1 januari 2020. Av Barnkonsekvensanalysen framgår det också att: "Ingen dialog fördes med barnen till följd av det begränsade tidsutrymmet samt att projektet mer fokuserar på yttre omständigheter som kan vara svåra att förstå för unga barn." (s. 4).

Detta strider mot FN:s barnkonvention, som är **lag**. Man kan inte negligera FN:s barnkonvention och hävda att det inte har funnits tid att följa lagen och fråga de berörda föräldrarna och barnen som lagen kräver. Att det är allvarligt att inte följa FN:s barnkonvention har nyligen blivit tydligt i två domar i Förvaltningsrätten, där domstolen har upphävt beslut i Danderyd och Solna kommuner där man hade flyttat elever utan att tillfråga dessa och deras föräldrar.

I detaljplanen S 188, antagen 1977-10-25, gäller följande för områden betecknade med J: "Industriändamål eller andra jämförliga ändamål som inte medför brandfara eller sanitär olägenhet eller stör trevnaden". Avsikten är att använda samma beskrivning för de nya kvarteren så att de blir likvärdiga det befintliga. Bostäder för anläggningars tillsyn och bevakning tillåts också inom området.

I det befintliga verksamhetsområdet finns kontor och lättare industri med lager. Det finns också bostäder i området vilket är i enlighet med gällande detaljplan, som säger att bostäder får uppföras för anläggningars tillsyn och bevakning. De nya fastigheterna inom verksamhetsområdet får samma beteckning som de befintliga, det vill säga att **verksamheten inte ska vara störande för omgivningen. Detta går inte att ändra på, oavsett skola eller inte.**

Det är också viktigt att betona att det redan idag finns flera verksamheter som inte skulle kunna vara kvar om störande verksamheter startades i planområdet. Vår kommun har ett eget boende Solgården och där i Kviglöt planeras också för ett 80-tal bostäder, vilket inte kan kombineras med störande verksamhet. Det finns också en stor anläggning för hästar. Hästar är flyktdjur och denna verksamhet skulle inte kunna fortsätta om störande verksamheter etablerades i området. För hästverksamhet är det mycket stränga regler när det gäller buller och det som gäller är i princip maximalt samtalston. Dessutom skulle vår kommun kunna bli stämnd av dem som bedriver nuvarande verksamheter om störande verksamheter etablerades, eftersom det strider mot begränsningarna i detaljplanerna S 188, 711 och 812.

Barnkonsekvensanalysen rekommenderar att skolan ska bekosta gång- och cykelväg för säkrare skolväg, men barnen är ju 6-9 år och skjutsas därför till skolan. I detaljplan 812 finns en gång- och cykelväg, så den detaljplanen behöver genomföras. Dessutom är det så att eleverna kommer från många olika delar av kommunen, vilket skulle innebära att skolan ska bekosta säker skolväg från alla orter som eleverna kommer ifrån. Det finns kommunala skolor som har elever som till exempel måste gå över eller åka buss från Länsväg 225, en av Sveriges 50 farligaste vägar, utan att kommunen åtgärdar säker skolväg för dessa elever.

Dagvattenutredning

De åtgärder som behöver göras är egentligen inte relaterade till skolan och den nya detaljplanen. Det handlar snarast om **att genomföra den befintliga DP 812**. Det är olyckligt att utredaren inte har fått tillgång till dessa uppgifter. Eftersom den detaljplanen redan är beslutad och har vunnit laga kraft, är det **helt orimligt att kräva att skolan ska bekosta de åtgärder som är vår kommuns ansvar:**

- Att detaljplan 812 görs färdig så att dagvattenhanteringen i området fungerar som det är tänkt enligt planbeskrivningen.
- Att man färdigställer diken på båda sidor om Djursnäs vägen.
- Att gång- och cykelbanor byggs på båda sidor om Djursnäs vägen.
- Att Djursnäs vägen byggs färdigt ner till väg 533, samt diken och gång- och cykelvägar.
- Att bygga en trumma under väg 533 så att dagvattnet kan fortsätta ner till den planerade dagvattendammen där det kan renas.

I dagvattenutredningen föreslås att dagvatten från Förtennaren 2 ska kunna rinna ut i recipienten Älby-Berga. Vi kan inte se att detta skulle kunna hända, eftersom marken lutar åt söder. Om vattnet ska nå grundvattenförekomsten Älby-Berga, måste vattnet i så fall lyckas rinna uppåt mot norr till det öppna diket intill väg 225, vilket är synnerligen osannolikt. När det gäller föroreningar, så är det en skola som utreds, vilken har minimala föroreningskällor. Detta är den minst förorenade verksamheten i området.

Om vår kommun avser att ändra detaljplanerna, innebär det att vår kommun får göra om alla tre detaljplanerna; S 188, 711 och 812. Det är högst tveksamt om det går att ta bort planbestämmelserna m 2: "Åtgärder till skydd av grundvattnet kan erfordras". Följande står i de tre detaljplanerna, se nedan.

Information

Följande information ska ligga till grund för utformning av hårdgjorda ytor inom detaljplanen. Åtgärderna är avsedda att skydda grundvattnet.

Industri som för sin verksamhet använder miljöfarliga ämnen och som avser att hantera dessa utomhus ska

- Hårdgöra hanteringsytor med tät asfaltsbeläggning eller tät betongbeläggning.
- Hanteringsytorna ska ha sådant fall så att vätskorna stannar inom ytan och kan samlas upp.
- Bygga över hanteringsytor så att regnvatten inte kan nå ytor där spill från hantering av ämnena kan förekomma.
- Avleda regnvatten från sådant tak tillsammans med övrigt takvatten.
- I övriga hårdgjorda ytor krävs brunnar med oljeavskiljare.

Detta gör att det är högst olämpligt att frångå rekommendationerna i de tre detaljplanerna om att skydda grundvattnet och istället rekommendera fastigheterna att utföra infiltration på egna fastigheten såsom Dagvattenutredningen föreslår.

I alla tre detaljplanerna, S 188, 711 och 812, står det att vår kommun ska vara huvudman för hantering av dagvatten, så det vore lämpligt att vår kommun avleder vattnet för rening till den planerade dagvattendammen (som man fått Lona-bidrag för) söder om väg 533.

Vi hänvisar också till Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 14 §. "De åtgärder som åläggs en enskild fastighetsägare måste kunna anses vara ekonomiskt rimliga och stå i proportion till möjligheten att använda fastigheten för det den är ämnad." I Plan- och bygglov (2010:900) 8 kap. 9 §: "Inom detaljplanelagt område, som omfattas av verksamhetsområde för dagvatten enligt LAV⁴ kan den enskilde fastighetsägaren inte ges något ansvar utöver sådant som gäller avvattningen av den egna fastigheten. **Krävs det tekniska anläggningar eller installationer som fördröjningsmagasin eller pumpar för att ta hand om och leda bort dagvattnet är det VA-huvudmannens ansvar att dessa kommer till stånd och fungerar."**

Vår kommun är huvudman för den allmänna platsmarken. Vår kommun genom kommunstyrelseförvaltningen och mark- och exploatering ansvarar för utbyggnad av erforderliga VA-ledningar och dagvattenledningar, som därefter kommer att ingå i det kommunala verksamhetsområdet. Detta är en skrivning **som vår kommun inte kommer ifrån.**

Riskutredning

Riskutredningens slutsatser är följande:

- I dagsläget anses det vara acceptabelt med de nuvarande riskerna att förlägga skola på Förtennaren 2. Varken bilväg eller närliggande industrier bidrar med en oacceptabel risk.
- I dagens detaljplan (DP711) hänvisas det till S 188. I S 188 finns en skrivning avseende verksamheter i form av industriändamål eller andra jämförliga ändamål som inte medför brandfara eller sanitär olägenhet eller stör. **Om en liknande skrivning används i den nya detaljplanen kommer en omskrivning av detaljplan för att tillåta skola ej påverka industrierna i området i någon större utsträckning.**
- Om en begränsande skrivning i detaljplanen **ej tillämpas** medför det att verksamheter runt omkring skolan har möjlighet att upprätta verksamheter som gemensamt kan utgöra en oacceptabel risk för skolverksamheten.
- Konsulten Säkerhetspartner rekommenderar att skrivningen "industriändamål eller andra jämförliga ändamål som inte medför brandfara eller sanitär olägenhet eller stör" tillförs den nya detaljplanen för att säkerställa att risknivån för skolan är acceptabel även framöver.

Trafikutredning

Den trafik som tillkommer på grund av att industrier etableras, kommer att angöra området från primär länsväg 225. Trafiken kommer därför **inte** att passera bostäder eller känsliga verksamheter. **Den befintliga skolan ligger söder om den nya återvändsgatan och påverkas därför inte av tillkommande trafik.** En etablering av en bensinstation kommer att medföra ökad trafik, men denna kommer inte att beröra området annat än vid infarten vid primär länsväg 225.

Vid en utbyggnad enligt planförslaget, antas trafikmängden öka in till industriområdet. Ökningen kommer att bestå av den trafik som kommer till området från länsväg 225. Om Djursnäs vägen ansluts till länsväg

⁴ LAV = Lagen om allmänna vattentjänster.

533, tillkommer den trafikmängden genom planområdet. Bostäder och verksamheter längs den bortre delen av länsväg 533, kommer då att **få mindre trafik** längs den närmaste vägsträckan. **Förlängningen av GC-vägen ger gång- och cykeltrafikanter längs Djurnäsvägen en säkrare trafikmiljö.**

Bullerutredning

Bullerutredningen är **ett utkast** och inte slutgiltig utredning. Det går inte att fatta beslut med en utredning, som inte är fastställd, som beslutsunderlag. **Utredningen har inte kunnat uppmäta något buller**, vilket beror på att det är **svårt att mäta trafikbuller som inte finns**.

I stället har man gjort matematiska beräkningar om vilket buller **som skulle kunna uppstå fram till år 2040**. Eftersom hela fordonsflottan ska vara elektrifierad 2040 (och kanske tidigare) kommer det inte att bli ökat buller. Problemet är också att beräkningarna inte tar hänsyn till de administrativa begränsningar som just har nämnts. Som vi redan har tagit upp, finns det mycket långtgående begränsningar vad gäller buller inom båda detaljplanerna, **vilket inte kan ändras**, oavsett ny detaljplan eller inte, skola eller inte. Beteckningen m 1 betyder att "Verksamheten får inte vara störande för omgivningen." Störande buller är det som överstiger 55 Db inomhus och 65 Db vid uteplats.

Vi anser att det är anmärkningsvärt att skolan föreslås bekosta ett bullerplank för buller som inte finns.

Med gällande planbestämmelser, bedöms att skolan inte utgör en påtaglig begränsning för den verksamhet som föreskrivs i området i övrigt. Den verksamhet som kan förekomma i området bedöms inte heller hindra verksamheten i skolan.

Beslutsunderlagen är bristfälliga **då detaljplanerna S 188, 711, 812 som omnämnts ovan saknas i beslutsunderlaget till Kommunstyrelsen.**

Z Verksamhetsområde

Ur PBL: Användningen verksamheter används för områden för service, lager, tillverkning med tillhörande försäljning, handel med skrymmande varor och andra verksamheter av likartad karaktär med begränsad omgivningspåverkan.

Användningen betecknas på plankartan med Z.

Användningen Z verksamheter är bred och innehåller olika typer av ytkrävande verksamheter som har begränsad omgivningspåverkan. Det ingår lokaler för serviceverksamheter, tillverkning, lager och verkstäder. Det kan till exempel vara fordonsservice, bilprovning eller liknande. Även verksamheter med behov av lokaler för material eller utrustning så som el och byggföretag eller företag som erbjuder hushållsnära tjänster ingår.

Handel med varor som produceras inom området kan ingå i användningen. Det handlar då framför allt om partihandel. I mindre utsträckning får även försäljning till enskilda förekomma med varor som producerats i området. Handel med skrymmande varor ingår också i användningen.

Utbildningar med behov av stort utrymme eller med viss omgivningspåverkan, som utbildningar inom bygg eller fordonsteknik kan också inrymmas i användningen. I användningen ingår även komplement till verksamheten, såsom parkering och kontor.

Detaljplanen utformas alltså så att den planerade verksamheten möjliggörs genom de planbestämmelser som krävs för att göra platsen lämplig. Det kan handla om lokalisering i förhållande till andra användningar eller om egenskapsbestämmelser för placering av byggnader och anläggningar, tekniska åtgärder eller skyddsåtgärder för att motverka exempelvis störningar till eller från omgivningen.

Lagstöd: PBL (2010:900) 4 kap. 5 § 1 st 3 p

Färg: Beige

Gällande period: 2015-01-02 - 2020-09-30

Bestämmelsekod: DP_KM_Z

UUID: edc2462b-299d-4525-b647-48a835f0be8e”

En ändring av beteckningen J till Z skulle göra att skolan Binomen kan vara kvar i området utan att göra en separat plan för Förtegnaren 2 (frimärksplan).

Yrkande

Vi yrkar på återremiss av Inriktningsbeslutet fortsatt planarbete Förtegnaren 2 (Binomen) för att följande ska åtgärdas:

1. att FN:s barnkonvention, som är lag i Sverige sedan 1 januari 2020 följs så att Binomens elever och föräldrar tillfrågas **skriftligt** och deras synpunkter beaktas innan några beslut om Binomen fattas.
2. att de tre detaljplanerna S 188, 711 och 812 som saknas i handlingarna kommer kommunstyrelsen till del.
3. att detaljplanen DP 812 och de åtgärder som är beskrivna där exkluderas från detaljplanearbetet för Förtegnaren 2, eftersom de ändå ska genomföras enligt DP 812 och de inte är fastighetsägarens ansvar.
4. att en ändring av beteckningen för industrimark (J) till verksamhetsområde (Z) utreds för detaljplanerna S 188, 711 och 812.

För Sorundanet Nynäshamns kommunparti

Lena Dafgård
Ledamot i Kommunstyrelsen,
i Barn- och utbildningsnämnden,
samt i Kommunfullmäktige